

Cauza C-88/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

15 februarie 2023

Instanța de trimitere:

Svea Hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Suedia)

Data deciziei de trimitere:

13 februarie 2023

Apelantă:

Parfümerie Akzente GmbH

Intimată:

KTF Organisation AB

Obiectul litigiului principal

Comercializarea produselor cosmetice (vânzări online); interzicerea utilizării anumitor mențiuni promoționale și a comercializării anumitor produse.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31/CE; întinderea domeniului coordonat. Articolul 267 TFUE.

Întrebările preliminare

1) Având în vedere dreptul Uniunii în general și punerea sa efectivă în aplicare, articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31/CE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care determină lăsarea neaplicată a unor norme naționale relevante pentru domeniul coordonat, inclusiv a unor norme naționale de transpunere a Directivei 2005/29/CE, în cazul în care furnizorul de servicii este stabilit în alt stat membru și furnizează servicii ale societății

informaționale din respectivul stat și nu există nicio cerință pentru a se aplica vreo excepție care decurge din dispozițiile naționale de transpunere a articolului 3 alineatul (4) [din Directiva 2000/31/CE]?

2) Domeniul coordonat include, în temeiul Directivei 2000/31/CE, comercializarea pe website-ul vânzătorului și vânzarea online a unui produs despre care se pretinde că ar fi etichetat cu încălcarea cerințelor aplicabile unor astfel de bunuri în statul membru în care se află consumatorul care le cumpără?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, astfel de cerințe aplicabile livrării și produselor sunt de asemenea excluse din sfera domeniului coordonat, în conformitate cu articolul 2 litera (h) punctul (ii) din Directiva 2000/31/CE, în cazul în care livrarea produselor constituie o etapă necesară în cadrul comercializării și al vânzărilor online, sau livrarea produselor trebuie considerată un element accesoriu și inseparabil în raport cu comercializarea și cu vânzările online?

4) Ce relevanță are, dacă are vreuna, pentru a doua și a treia întrebare, împrejurarea că cerințele aplicabile produselor ca atare decurg din dispozițiile naționale care transpun și completează legislația sectorială a Uniunii, inclusiv articolul 8 alineatul (2) din Directiva 75/324/CEE și articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul [nr.] 1223/2009, și care presupun ca cerințele aplicabile produselor să fie îndeplinite pentru a le putea introduce pe piață sau a le livra consumatorilor finali în statul membru în cauză?

Jurisprudența și dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Directiva 2000/31/CE: considerentele (18) și (21); articolul 2 litera (h) punctul (ii), articolul 3 alineatele (1), (2) și (4)

Directiva 75/324/CEE: articolul 8 alineatele (1) și (2)

Regulamentul (CE) nr. 1223/2009: articolul 19 alineatul (1) litera (d) și alineatul (5), precum și anexa III

Directiva 2005/29/CE: articolul 11

Directiva (UE) 2020/1828

Hotărârea din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și alții (C-509/09, EU:C:2011:685): punctele 53-68

Hotărârea din 2 decembrie 2010, Ker-Optika (C-108/09, EU:C:2010:725): punctele 24-31

Hotărârea din 1 octombrie 2020, A (Publicitate și vânzare de medicamente online) (C-649/18, EU:C:2020:764): punctele 54-59

Dispoziții de drept național invocate

Lag (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster (e-handelslagen) [Legea (2002:562) privind comerțul electronic și alte servicii ale societății informaționale (Legea privind comerțul electronic)]: articolul 3 primul paragraf și articolul 5

Marknadsföringslag (2008:486) [Legea (2008:486) privind comercializarea]: articolele 2, 3 și 23

Förordning (2013:413) om kosmetiska produkter [Regulamentul (2013:413) privind produsele cosmetice]: articolul 4 primul paragraf

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om aerosolbehållare (MSBFS 2018:1) [Normele Agenției suedeze pentru situații de urgență civilă privind generatoarele de aerosoli (MSBFS 2018:1)]

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Părțile în litigiu sunt KTF Organisation AB (Asociația suedeză a furnizorilor de produse chimice, denumită în continuare „KTF”) și Parfümerie Akzente GmbH (denumită în continuare „Parfümerie Akzente”). KTF este o societate de prestări de servicii a unei organizații sectoriale pentru societățile care importă, produc sau comercializează bunuri de consum chimice sau tehnice, cum ar fi produsele cosmetice și produsele de igienă. Parfümerie Akzente este o societate germană care comercializează și vinde produse de îngrijire a părului și alte produse cosmetice pe website-ul acestuia parfumdreams.se. Comercializarea și vânzarea pe website se adresează pieței suedeze și clienților suedezi.
- 2 KTF a susținut că Parfümerie Akzente este angajată în practici comerciale neloiale și a introdus împotriva acestei societăți, în luna februarie 2020, o acțiune la Patent- och marknadsdomstolen [Tribunalul pentru Proprietate Intelectuală și cauze economice de pe lângă Tribunalul de Primă Instanță din Stockholm, denumită în continuare „PMD”). În acea cauză, KTF a solicitat PMD, printre altele, să se interzică societății Parfümerie Akzente, sub sancțiunea aplicării unor penalități:
 - utilizarea anumitor mențiuni promoționale specifice în comercializarea produselor cosmetice și a produselor de îngrijire a părului;
 - comercializarea anumitor produse cosmetice cu generatoare de aerosoli care nu sunt etichetate în limba suedeză, în conformitate cu normele suedeze care transpun și completează Directiva 75/324;
 - comercializarea anumitor produse cosmetice care nu sunt etichetate în limba suedeză în conformitate cu normele suedeze care completează Regulamentul nr. 1223/2009.

- 3 PMD a admis cererile formulate de KTF. Această instanță a considerat că practicile comerciale denunțate erau neloiale și că, în temeiul normelor suedeze privind publicitatea și practicile comerciale, existau motive pentru a interzice societății Parfumerie Akzente să utilizeze aceste practici comerciale.
- 4 PMD a examinat mai întâi dacă legea suedeză privind comercializarea era aplicabilă acțiunii, în partea care viza mențiunile promoționale contestate ce apăreau pe website. Potrivit acestei instanțe, Parfumerie Akzente este un furnizor de servicii stabilit în Germania. Vânzările online ale produselor în cauză constituie un serviciu al societății informaționale. De asemenea, PMD a considerat că mențiunile promoționale în cauză care apar website constituie o parte a acestui serviciu și că cerințele referitoare la aceste mențiuni promoționale sunt reglementate de domeniul coordonat.
- 5 În opinia PMD, acest lucru înseamnă că Parfumerie Akzente avea dreptul, în cadrul domeniului coordonat, fără a fi supusă reglementării suedeze, să furnizeze serviciul societății informaționale utilizatorilor serviciului din Suedia. În această privință, PMD a interpretat normele suedeze care transpun Directiva 2000/31 în sensul că instanța trebuia să aplice dreptul suedez în domeniul în cauză, dar că aplicarea dreptului suedez nu poate, în general, să însemne că furnizorul de servicii Parfumerie Akzente este supus unor cerințe mai stricte decât cele prevăzute de dreptul material al statului în care este stabilit, Germania.
- 6 În plus, PMD a precizat că Directiva 2005/29 este o directivă de armonizare completă. În opinia instanței, aceasta înseamnă că dispozițiile directivei trebuie să aibă același înțeles și același domeniu de aplicare în întreaga Uniune Europeană și că statele membre nu pot prevădă altfel decât în conformitate cu directiva și cu jurisprudența Curții de Justiție. PMD a considerat că, prin urmare, nu ar trebui să existe nicio diferență între dreptul german și dreptul suedez, care să determine ca Parfumerie Akzente să fie supusă, la aplicarea dreptului suedez, unor cerințe mai stricte decât cele prevăzute de dreptul german sau care să constituie în alt mod obstacole în calea liberei circulații a serviciilor. Această instanță a precizat că nici Parfumerie Akzente nu a indicat în ce mod reglementarea suedeză privind comercializarea este mai restrictivă decât Directiva 2005/29 sau dreptul material german. Pe această bază și întrucât mențiunile promoționale contestate au produs efecte în Suedia, nu exista niciun obstacol la aplicarea normelor prevăzute de legea suedeză privind comercializarea.
- 7 Parfumerie Akzente a declarat apel împotriva hotărârii PMD la instanța de trimitere și a solicitat acesteia din urmă să respingă cererile formulate de KTF.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 8 KTF susține că practicile comerciale contestate sunt neloiale și, prin urmare, trebuie interzise. Parfumerie Akzente a comercializat pe propriul website produse etichetate în mod greșit și a vândut și livrat aceste produse unor consumatori finali în Suedia. Această societate a comercializat și a vândut anumite produse

cosmetice cu distribuitori de aerosoli care nu au fost marcate în conformitate cu normele suedeze care transpun și completează Directiva 75/324. Nu este legală comercializarea sau furnizarea către consumatori finali în Suedia a unor produse cu generatoare de aerosoli care nu au o astfel de etichetare în limba suedeză. În plus, Parfümerie Akzente a comercializat și a vândut o cantitate de produse cosmetice care nu oferă informații în limba suedeză cu privire la precauțiile de siguranță specifice care trebuie luate la utilizarea acestor produse, astfel cum se prevede la articolul 19 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul nr. 1223/2009 și în anexa III la acest regulament. Astfel de informații trebuie furnizate în limba suedeză în conformitate cu normele suedeze care completează regulamentul. Comercializarea sau furnizarea către consumatori finali în Suedia a unor produse cosmetice pe care nu sunt menționate informații în limba suedeză cu privire la precauțiile speciale în materie de siguranță este ilegală.

- 9 În ceea ce privește relevanța Directivei 2000/31 și a normelor suedeze care o transpun, KTF a făcut următoarele susțineri. Parfümerie Akzente și-a comercializat și vândut produsele pe piața suedeză. Prin urmare, practicile de comercializare au avut efecte în Suedia. Normele suedeze care transpun Directiva 2000/31 se subordonează normelor de transpunere a Directivei 2005/29. Principiul general de drept consacrat în materie de comercializare al țării în care se produc efectele prevalează, așadar, asupra principiului țării de origine, în conformitate cu normele suedeze care decurg din Directiva 2000/31. Directiva 2005/29 este o directivă de armonizare completă și, prin urmare, normele de drept suedez privind comercializarea nu pot fi niciodată mai stricte decât normele de drept german. Din moment ce practicile de comercializare contestate privesc, printre altele, produse cosmetice și distribuitoare care nu pot fi comercializate pe piața suedeză, nici dispozițiile dreptului german nu sunt relevante.
- 10 Parfümerie Akzente a contestat susținerile KTF și arată că această societate a acționat într-un mod care contravine normelor de drept suedez privind comercializarea.
- 11 Parfümerie Akzente susține că Directiva 2000/31 și normele suedeze care transpun această directivă constituie obstacole în sensul că furnizorul unui serviciu de comerț electronic este supus unor norme mai stricte decât cele prevăzute de dreptul material relevant în vigoare în statul de stabilire. Principiul țării de origine prevăzut de aceste norme are drept consecință faptul că, în speță, dreptul suedez nu este aplicabil în cazul în care normele de drept german privind comercializarea sunt mai puțin stricte decât normele suedeze. Principiul țării de origine este aplicabil acelei părți a cererii referitoare la mențiunile promoționale de pe website. Acest principiu nu se aplică însă acelor părți ale cererii referitoare la comercializarea unor produse etichetate în mod eronat, întrucât din Directiva 2000/31 rezultă că dispozițiile naționale se aplică livrării înseși a bunurilor, în pofida încheierii contractului pe cale electronică.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 12 În cadrul procedurii de pe rolul instanței de trimitere s-au ridicat întrebări cu privire, în primul rând, la transpunerea în Suedia a Directivei 2000/31 și la conformitatea transpunerii cu dreptul Uniunii și, în al doilea rând, la întinderea domeniului coordonat.
- 13 Legea suedeză privind comerțul electronic transpune Directiva 2000/31 și este aplicabilă serviciilor societății informaționale, precum și inițierii și desfășurării de activități legate de astfel de servicii. Printre serviciile societății informaționale se numără, de exemplu, trimiterea de comunicări comerciale online și vânzarea de bunuri online [a se vedea de exemplu considerentul (18) al Directivei 2000/31].
- 14 Din articolul 3 alineatul (1) din directiva menționată rezultă că fiecare stat membru garantează că serviciile societății informaționale prestate de un furnizor de servicii stabilit pe teritoriul său respectă dispozițiile de drept intern aplicabile în statul membru în cauză și relevante pentru domeniul coordonat. În plus, din articolul 3 alineatul (2) din directiva menționată rezultă că statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive relevante pentru domeniul coordonat.
- 15 Din jurisprudența Curții de Justiție reiese că această directivă nu impune ca articolul 3 să fie instituit sub forma unei norme specifice privind conflictul de legi. Cu toate acestea, în ceea ce privește domeniul coordonat, statele membre trebuie să se asigure că furnizorul unui serviciu de comerț electronic nu este supus unor cerințe mai stricte decât cele prevăzute de dreptul material aplicabil în statul membru de stabilire a furnizorului menționat, cu excepția cazurilor prevăzute în mod expres la articolul 3 alineatul (4) (a se vedea Hotărârea din 25 octombrie 2011, eDate Advertising și alții, C-509/09, EU:C:2011:685, punctele 53-68).
- 16 Articolul 5 din Legea privind comerțul electronic pune în aplicare articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2000/31. Din acest articol rezultă că, în cadrul domeniului coordonat, dreptul suedez este aplicabil serviciilor societății informaționale prestate de furnizorii de servicii stabiliți în Suedia, inclusiv atunci când serviciile se adresează, în tot sau în parte, destinatarilor acestora care se află în alt stat din SEE. Prin efectul acestei dispoziții, toți furnizorii de servicii stabiliți în Suedia trebuie să respecte normele suedeze relevante pentru domeniul coordonat atunci când furnizează servicii ale societății informaționale. Acest lucru este valabil și în cazul în care serviciile sunt adresate exclusiv unor destinatari în altă țară din SEE. Prin urmare, este vorba despre o normă ce reglementează conflictul de legi care dă eficiență parțial principiului țării de origine. În domeniul de aplicare al Legii privind comerțul electronic, norma privind conflictul de legi este considerată prevalentă în raport cu principiul țării în care se produc efectele, stabilit ca principiu general în reglementarea suedeză privind comercializarea.
- 17 Această parte a principiului țării de origine, aplicabil furnizorilor de servicii stabiliți în afara Suediei, este prevăzută la articolul 3 din Legea privind comerțul

electronic. În temeiul primului paragraf al acestui articol, un furnizor de servicii stabilit în alt stat din SEE decât Suedia are dreptul, fără a aduce atingere normelor suedeze relevante pentru domeniul coordonat, să furnizeze servicii ale societății informaționale unor destinatari în Suedia. Această dispoziție pune în aplicare articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31, care prevede că statele membre nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre invocând motive relevante pentru domeniul coordonat.

- 18 Modul de redactare a articolului 3 primul paragraf din Legea privind comerțul electronic nu este identic cu modul de redactare a articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31. În această privință, dispoziția suedeză nu prevede, la fel ca articolul 3 alineatul (2), că normele suedeze relevante pentru domeniul coordonat nu pot restrânge libera circulație a serviciilor societății informaționale din alte state membre. De asemenea, aceasta nu precizează, potrivit constatării făcute de Curtea de Justiție, că normele suedeze sunt aplicabile cu condiția ca furnizorul de servicii să nu fie supus unor cerințe mai stricte decât cele prevăzute de dreptul material aplicabil în statul membru de stabilire a furnizorului menționat.
- 19 Prin urmare, modul de redactare a dispoziției suedeze ar putea fi interpretat în sensul că normele suedeze relevante pentru domeniul coordonat nu sunt aplicabile serviciilor furnizate din afara Suediei, indiferent dacă normele suedeze sunt sau nu sunt mai stricte decât normele țării de origine. La transpunerea Directivei 2000/31, legiuitorul suedez a enunțat de asemenea principiul țării de origine în așa fel încât să fie suficient ca un furnizor de servicii care se încadrează în domeniul coordonat să respecte legislația statului în care este stabilit.
- 20 În cazul în care articolul 3 primul paragraf din Legea privind comerțul electronic ar trebui interpretat în sensul că un operator străin trebuie să poată oferi servicii în mod liber și neîngrădit de normele suedeze, o astfel de modalitate de punere în aplicare a articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2000/31 ar fi într-adevăr conformă cu constatarea făcută de Curtea de Justiție în Hotărârea eDate Advertising și alții. Un asemenea sistem ar garanta astfel în mod incontestabil că, în general, un operator străin nu este supus în niciun caz unor cerințe instituite în Suedia, relevante pentru domeniul coordonat, mai stricte decât cele prevăzute de dreptul material al țării de origine. În același timp, în opinia instanței de trimitere, se ridică problema dacă o astfel de transpunere a articolului 3 alineatul (2) ar fi compatibilă cu dreptul Uniunii și cu aplicarea sa efectivă.
- 21 De exemplu, o astfel de transpunere ar însemna că normele de drept privind comercializarea care transpun Directiva 2005/29 nu pot fi în principiu aplicabile în cazul în care furnizorul de servicii este stabilit în alt stat membru și furnizează servicii ale societății informaționale din alt stat membru. Aceasta ar însemna, printre altele, că concurenții sau asociațiile de consumatori, care sunt afectate de anumite practici de comercializare online, ar fi obligate să se adreseze instanțelor și altor autorități în statul de stabilire a furnizorului de servicii pentru a iniția acolo proceduri judiciare într-o altă limbă și supuse dreptului material al unui alt stat membru. Chiar dacă se are în vedere contextul normelor de protecție prevăzute, de

exemplu, în Directiva (UE) 2020/1828 privind acțiunile în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor, un astfel de sistem poate fi totuși pus sub semnul întrebării în ceea ce privește nivelul ridicat de protecție a consumatorilor și modalitatea de respectare a dispozițiilor Directivei 2005/29 (a se vedea în special articolul 11).

- 22 În fond, în opinia instanței de trimitere, nu este clar, dar nici nu a fost precizat modul în care trebuie interpretat dreptul Uniunii din perspectiva conformității cu dreptul Uniunii și a aplicării efective a acestuia, în ceea ce privește transpunerea articolului 3 alineatul (2) într-un mod care presupune că normele naționale relevante pentru domeniul coordonat, inclusiv normele naționale care transpun Directiva 2005/29, nu pot fi aplicate, ca regulă generală, atunci când furnizorul de servicii este stabilit în alt stat membru și furnizează servicii ale societății informaționale din acel stat.
- 23 În ceea ce privește întinderea domeniului coordonat, instanța de trimitere a precizat că acesta stabilește numai cerințele referitoare la activitățile online, cum ar fi informarea online, publicitatea online, comerțul online și contractele online. Acesta nu acoperă însă cerințele legale prevăzute de statele membre referitoare la bunuri, cum ar fi standardele de securitate, obligațiile privind etichetarea sau răspunderea în materie de bunuri sau cerințele prevăzute de statele membre referitoare la livrarea sau transportul de bunuri [a se vedea considerentul (21) și articolul 2 litera (h) din Directiva 2000/31].
- 24 Curtea de Justiție a statuat de asemenea că cerințele aplicabile vânzării online de bunuri fac obiectul domeniului coordonat. Domeniul coordonat nu include însă cerințele aplicabile livrării de bunuri pentru care a fost încheiat un contract prin mijloace electronice. Normele naționale care privesc condițiile în care o marfă vândută online poate fi livrată pe teritoriul unui stat membru nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate (a se vedea Hotărârea din 2 decembrie 2010, Ker-Optika, C-108/09, EU:C:2010:725, punctele 24-31).
- 25 Cu toate acestea, nici Directiva 2000/31, nici jurisprudența Curții de Justiție nu clarifică modul în care funcționează acest lucru într-o situație în care comercializarea și vânzarea online implică bunuri despre care se pretinde că ar fi etichetate cu încălcarea cerinței aplicabile bunurilor respective în statul membru în care se află consumatorul care le cumpără. Mai precis, nu rezultă în mod clar din dreptul Uniunii dacă în domeniul coordonat, în sensul Directivei 2000/31, se regăsesc cerințele privind comercializarea și vânzarea online a unui produs despre care se pretinde că nu îndeplinește cerințele aplicabile produsului însuși.
- 26 În cazul în care domeniul coordonat ar include într-o astfel de situație comercializarea și vânzarea online a produsului, în opinia instanței de trimitere, se ridică de asemenea întrebarea dacă cerințele referitoare la livrare și la produsul în sine trebuie excluse din sfera domeniului coordonat, în conformitate cu articolul 2 litera (h) punctul (ii) din Directiva 2000/31.

- 27 În cazul vânzărilor online, atunci când vânzările efectuate de furnizorul de servicii sunt destinate în totalitate consumatorilor în alt stat membru în care furnizorul de servicii nu are un sediu comercial fix, livrarea produsului este practic o etapă necesară furnizării serviciului și, prin urmare, ar fi considerată un element accesoriu și inseparabil în raport cu prestarea serviciului. În astfel de cazuri, livrarea produsului în sine constituie, prin urmare, o cerință esențială pentru vânzările online.
- 28 În cazul în care domeniul coordonat ar include, într-o astfel de situație, cerințele privind comercializarea și vânzările online, dar nu și cerințele privind livrarea sau bunurile ca atare, diferite cadre legislative ale statelor membre ar putea fi aplicabile în diferitele etape ale tranzacției. Într-un astfel de caz, ar putea apărea situația în care ar fi în sine legal să se comercializeze și să se vândă bunuri online consumatorului, dar nu ar fi în același timp legal ca bunurile în sine să fie livrate consumatorului. Prin urmare, obiectivul Directivei 2000/31, care este acela de a elimina insecuritatea juridică și de a promova libera circulație în ceea ce privește, printre altele, vânzările online, ar putea fi considerat a fi compromis.
- 29 Un alt aspect al examinării domeniului coordonat îl constituie corelația și interacțiunea dintre Directiva 2000/31 și alte reglementări ale Uniunii. Astfel, cerințele la care sunt supuse bunurile înseși în statul membru al consumatorului pot decurge, precum în speță, din dispozițiile naționale care transpun și completează legislația sectorială a Uniunii, inclusiv articolul 8 alineatul (2) din Directiva 75/324 și articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1223/2009, și implică faptul că cerințele referitoare la bunuri trebuie să fie îndeplinite pentru ca bunurile să poată fi introduse pe piață sau livrate consumatorilor finali în statul membru respectiv.